

Orient Pròxim

Israelians i palestins: la guerra sense fi

Ser jueva i estimar un àrab o a l'inrevés pot ser el dilema més gran amb què s'enfronti tota persona que visqui a l'Orient Pròxim, especialment a Israel on, encara que la llei no faci diferència de races, les arrels culturals i religioses poden impedir la felicitat de qualsevol parella.

Aquest és sens dubte el cas de Braja K., una jueva que, després de casar-se amb un palestí, va convertir-se a l'Islam i ha viscut durant tretze anys en una petita població àrab del territori ocupat de Cisjordània. Al final, no podent suportar la situació del peix que nada entre dues aigües, Braja K. ha acabat fugint amb el seu fill de dos mesos a territori d'Israel i reconvertint-se al judaisme.

Incomprensió i hostilitat, aquestes dues paraules poden sintetitzar el que ha sofert Braja K. en la seva pell, tant d'àrabs com de jueus. Tan profund i difícil d'explicar sembla el seu dolor que aquest ha matat els seus sentiments i el seu somni d'amor.

Al final, Braja K. ha optat per tornar a la seva comunitat cultural i religiosa amb el seu últim fill, un infant que, pel simple fet de ser de mare jueva, ja és considerat jueu per la llei rabínica. Durant els tres anys llargs que fa que dura la *intifada*, Braja K. ha estat amagada a casa seva, a causa de la queda imposada per l'exèrcit israelià. Un bon dia, durant un escorcoll rutinari a casa seva, un soldat israelià, havent descobert que era jueva, li va preguntar: "¿Com et sentiràs, si trobem armes a casa seva?"

Al llogarret àrab on vivia eren molts els que l'assenyalaven com a espia i sempre li preguntaven de quin costat estava. Aquesta situació va fer-se més opressiva quan un grup de joves àrabs del poble va morir a trets disparats per soldats israelians.

El més petit dels fills que Braja K. va tenir amb el seu marit Hussein va ser circumcidat la setmana passada. El nen, que com a musulmà responia al nom de Mohàmed, ara és jueu i es diu Natanel que en hebreu vol dir 'ofrena a Déu'. "Vull esborrar el meu passat, oblidar els meus patiments i obrir una nova pàgina de la meua vida", aquestes van ser les primeres paraules d'aquesta dona de 38 anys, una vegada presa la decisió d'escombrar el seu passat àrab. Els seus altres quatre

fills, que segons aquesta dona eren educats per la seva sogra, ja que la seva família la continuava considerant estrangera, s'han quedat amb el pare a la petita població àrab prop d'Hebron. La seva filla gran d'onze anys porta el nom de Palestina i el seu segon fill es diu Tair, que en àrab vol dir 'revolucionari'. Durant els seus tretze anys de matrimoni, Braja K. ha viscut de la mateixa manera que viuen els camperols àrabs. Va canviar el seu nom pel d'Amna.

Al seu país, Israel, el coneixen amb el qualificatiu de Mr. No. I no és gens estrany, perquè aquesta és la seva paraula preferida. No a fer concessions, no a negociar amb els àrabs, no a

la ingerència estrangera en els afers d'Israel. I s'ha a c Shamir ha estat sempre així de clar i així de dur. Aquests últims dies ha reiterat molt clarament que el seu govern no admetrà cap mena de participació en les negociacions de pau dins les Nacions Uni-

des— amb els seus veïns àrabs i els palestins. Sobre la conferència del Pròxim Orient que promou el secretari d'Estat nord-americà James Baker, Shamir ha volgut deixar ben clar que és una reunió l'única finalitat de la qual és de donar pas a negociacions directes de pau entre les parts en conflicte. Aquesta fórmula, segons Shamir, ja té un precedent de fa quatre anys, quan el llavors secretari d'Estat nord-americà George Shultz va proposar una reunió dels líders dels països àrabs i d'Israel amb la participació de la Unió Soviètica per obrir unes converses directes de pau. Aquesta mateixa forma d'enfocar la qüestió ja va ser posada en pràctica i va aconseguir un èxit important durant els acords de Camp David, l'any 1978, en què

les Nacions Unides no van tenir cap paper. Doncs aquesta situació sembla que és la que continua mantenint el primer ministre israelià.

El segon obstacle perquè l'actual situació avanci són els territoris de Cisjordània i Gaza ocupats l'any 1967 per Israel. De moment no hi ha hagut cap senyal que indiqui que l'Organització per l'Alliberament de Palesti-

na estigui disposada a acceptar la iniciativa de pau de Shamir, presentada el 14 de maig del 1989. Aquesta proposta consistiria en una autonomia provisional de cinc anys per als palestins i negociacions sobre la sobirania de Gaza i Cisjordània, i és el pla que el govern israelià proposarà a la conferència de pau que promou el Secretari d'Estat nord-americà, James Baker.

El primer ministre israelià va entrevistar-se la setmana passada amb James Baker, per quarta vegada des que aquest va llançar la iniciativa d'una conferència regional de pau al mes de març. El paper de les Nacions Unides i la durada de la conferència són els principals punts de desacord amb Israel, segons que va declarar James Baker a la tornada de la seva última entrevista amb Shamir. Si es mantenen aquestes divergències Síria quedarà fora del procés de pau, ja que el president siríà Hafez-al-Assad exigeix la participació activa de les Nacions Unides en la conferència que Baker vol posar en marxa.

Per al primer ministre israelià Isaac Shamir, Síria té molt clara aquesta condició: d'aquesta manera el govern de Damasc es nega a reconèixer Israel i a negociar-hi directament, si bé exigint un compromís previ perquè Israel torni tots els territoris que no tenia abans de la Guerra dels Sis Dies. Per a Shamir "els estats àrabs volen una conferència de pau amb la participació de l'ONU, cosa

lògica des del seu punt de vista, però l'experiència d'Israel amb aquest organisme internacional ha estat dura i amarga". De moment el govern de Tel-Aviv sap que no acceptarà la presència de cap observador de les Nacions Unides en una possible conferència "Ja sabem el que passa -va dir Shamir- en unes declaracions a la ràdio israeliana-: comencen com a simples observadors i acaben exigint veu i vot".

Malgrat la posició poc permeable de les autoritats israelianes a una possible conferència de pau, el govern de Tel-Aviv estaria disposat a negociar immediatament amb una delegació palestina independent dels territoris ocupats, si fracassés la convocatòria d'una conferència internacional de pau. Segons sembla, la decisió israeliana va ser transmesa per Shamir a Baker durant les converses de fa uns dies. El nom de les personalitats que integrarien la delegació palestina van ser acordades abans de constituir-se l'actual govern de dreta de Shamir, entre James Baker i l'exministre israelià de defensa Isaac Rabin,

del partit laborista, a l'oposició. Entre els set representants palestins hi hauria Raduan Abu Ayes, president de l'Associació de Periodistes Palestins i dos deportats per Israel que serien autoritzats a tornar al país per intervenir en les negociacions de pau. La resta de

membres serien Elias Freij, batlle de Betlem, el messtre Assaf Siftaui, Zaqaria El-Aga, president

de l'Associació Mèdica de la Franja de Gaza i Gasan Xaka.

No participarien en aquesta delegació representants de la *intifada*

com Faisal Husseini, principal portaveu de l'Organització per l'Alliberament de Palestina a la Jerusalem àrab. Les negociacions entre les delegacions israelianes i palestines es fonamentarien en la iniciativa de pau de Shamir aprovada el 14 de maig de 1989 pel govern d'unitat nacional que havien format el Likud i els laboristes i que preveu la instal·lació d'un règim provisional d'autonomia a Cisjordània i Gaza.

Segons la premsa israeliana, l'oferiment d'aquesta reunió a dues bandes entre palestins i israelians es faria realitat si fracassessin les negociacions amb Síria i Jordània per convocar una conferència de pau sense la participació de les Nacions Unides, fet a què es nega rotundament el govern d'Israel.

Després dels contactes de fa uns dies a Damasc entre Hafez Al-Assad i el rei Hussein de Jordània, aquest últim va dir ben clar que el seu país no prendria part en la conferència regional que promouen els Estats Units si no hi era Síria. Aquestes discrepàncies entre Damasc i Tel-Aviv són les que impedeixen de moment la convocatòria que els governs de Moscou i Washington tenien prevista per a mitjan mes de juny.

Va passar també fa uns dies i l'escenari va ser la ciutat tres vegades santa de Jerusalem. Al crit d'"Al·là-u-akbar", "Déu és gran", un palestí de 21 anys va ser detingut després d'apunyalat quatre civils israelians a ple centre de la ciutat.

Aquest nou atac contra israelians passava pocs dies abans que els palestins commemoressin la matança de treballadors àrabs de Rixon Leziyon. Fa poc més d'un any, Ami Popper, un israelià de 21 anys armat amb un fusell d'assalt M-16, va disparar contra un grup d'obriers palestins que esperaven, als afores de la ciutat, que algú els donés feina. El balanç no podia ser més dramàtic: set morts i deu ferits greus i un esclat de violència als territoris que va tancar-se amb set morts més i 500 ferits.

Podríem pensar que la història de Braja K., la d'aquest nou guerrer palestí amb ganivet i la matança de Rixon Leziyon no tenen res a veure. Res més lluny de la realitat. Les tres històries són el termòmetre per mesurar fins a quin punt cada vegada és més difícil, per no dir impossible, que àrabs i jueus es posin d'acord. Les tres històries són el millor exemple de la intolerància que acaba triomfant per sobre de tot. Intolerància de dos pobles que no tenen més alternativa que fer la pau o continuar la guerra, mentre els altres continuem fent d'espectadors.

Josep Morell

